



2. april 2025
J.nr. 2025 - 2114

Kontor:
Forretning og Styring 3 [FS3]

Initialer:
JSR

Samrådsspørgsmål H

- Tale til besvarelse af spørgsmål H den 2. april 2025

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for indsatsen med gældsinddrivelse hos skyldnere, der ikke længere er bosat i Danmark med særlig fokus på ikke-danske statsborgere, redegøre for udviklingen de seneste fem år samt redegøre for, om Gældsstyrelsen gør en særlig indsats overfor denne gruppe af skyldnere?

Der henvises til artiklen: ”175.000 personer i udlandet skylder Danmark over 18 milliarder”, DR.dk, den 4. marts 2025.

Indledning

Min holdning til temaet for dagens samråd er klar:

Jeg bliver dybt forarget, når borgere stikker af fra deres gæld til det offentlige og bosætter sig i udlandet.

Det er jo en provokation over for alle de loyldige borgere og virksomheder, når mennesker på den måde skruppelløst tørrer deres gæld af på fællesskabet.

Så tak, fordi jeg måtte komme i dag og redegøre for indsatsen med at inddrive gæld hos skyldnere, der er bosat i udlandet.

Det giver mig lejlighed til at komme ind på tre ting:

1. Hovedtal og fakta på udlandsområdet
2. Mulighederne for at inddrive gælden hos skyldnere bosat i udlandet
3. Status på de initiativer, vi har sat i gang på området

Jeg er stærkt optaget af, at alle, der har gæld til det offentlige, skal betale pengene tilbage til fælleskassen. Det gælder, uanset om man er bosiddende i Danmark eller i udlandet. Og uanset om man har dansk eller udenlandsk statsborgerskab.

Når gælden havner til inddrivelse i Gældsstyrelsen, så skyldes det, at det ikke har været muligt for andre offentlige myndigheder at få skyldnerne til at betale på normal vis i opkrævningsfasen. Derfor er de skyldnere, som ender hos Gældsstyrelsen, typisk dem med lavest betalingsevne og lavest betalingsvilje.

Det gør det generelt til en stor udfordring for Gældsstyrelsen at inddrive gæld fra skyldnere.

Og det gør bestemt ikke udfordringen mindre, hvis skyldnerne bor i udlandet. Her har Gældsstyrelsen nemlig ikke beføjelser til at inddrive gælden med tvang.

Hvis skyldneren har lønindkomst eller anden A-indkomst eller aktiver i Danmark, så er det nemmere. For så kan Gældsstyrelsen foretage lønindeholdelse eller udlæg i indkomsten eller aktiverne.

Men hvis skyldneren bor i udlandet, så er Gældsstyrelsens muligheder begrænsede. Styrelsen kan sende rykkerskrivelser ud. Eller ringe til skyldnerne, hvis styrelsen altså har kontaktoplysningerne.

Men styrelsen har ikke de samme myndighedsbeføjelser – som fx muligheden for at foretage lønindeholdelse – i forbindelse med inddrivelse i udlandet. Derfor er vi afhængige af hjælp fra udenlandske myndigheder for at kunne inddrive gælden.

Hvis vi effektivt skal kunne inddrive gælden fra skyldnere i udlandet, forudsætter det to ting.

For det første; at der er internationale aftaler om gensidig bistand, når det gælder oplysninger og inddrivelse.

Og for det andet; at Gældsstyrelsen har oplysninger om skyldnerens adresse eller opholdsland.

For at vise, hvordan gælds billedet for skyldnere bosat i udlandet ser ud, har jeg medtaget og omdelt en planche med nøgletal.

Tal og fakta om skyldnere og gæld i udlandet

Jeg synes, at det er vigtigt, at vi har en fælles, faktabaseret referenceramme. Og at vi har proportionerne på plads. Derfor vil jeg nu fremhæve nogle få nøgletal.

Ved udgangen af 2024 var der i alt 211.000 skyldnere med og uden dansk CPR-nr. bosiddende i udlandet. Jeg gentager: 211.000 skyldnere.

Deres samlede gæld var på 21,3 mia. kr. Heraf udgjorde påløbne inddrivelsesrenter knap 30 pct., svarende til 6,2 mia. kr.

Antallet af skyldnere har ligget relativt stabilt de seneste år.

Der har dog været et mindre fald på 8.000 skyldnere fra 2023 til 2024.

Tilgangen af ny gæld har været svagt stigende i de seneste år.

Det handler først og fremmest om en løbende tilskrivning af inddrivelsesrenter.

Hver syvende af de 211.000 skyldnerne i udlandet har dansk statsborgerskab. Men de tegner sig for knap 40 pct. af den samlede gæld svarende til 8,1 mia. kr. Disse skyldnere må formodes at have en nær tilknytning til Danmark, og en andel af dem vil formentlig bosætte sig i Danmark igen på et senere tidspunkt. Gældsstyrelsen vil så i mange tilfælde igen få mulighed for at tvangsinddrive de hjemvendte danskeres gæld.

Hvis vi rangerer bopælslandene efter gældens størrelse, så udgør Sverige, Polen og Tyskland top-3.

Ud af de 211.000 skyldnere i udlandet opholder over en tredjedel af dem sig i et ukendt opholdsland. Svarende til 83.000 skyldnere. De har en samlet gæld på 8,3 mia. kr.

Inddrivelse hos skyldnere i udlandet

Det er som nævnt en meget svær opgave for danske myndigheder at inddrive gæld i udlandet. Udfordringen er, at Gældsstyrelsen ikke har myndighedsbeføjelser til at inddrive gælden med tvang i udlandet.

Af gode grunde kan vi ikke forbyde borgere at flytte over landegrænserne. Vi kan heller ikke sætte dem i ”gældsfængsel”.

Men at vi står med svære odds, skal ikke være en undskyldning for ikke at gøre, alt hvad vi overhovedet kan.

Jeg vil i den forbindelse gerne erkende, at indsatsen for at ind-drive gæld fra borgere, der er flyttet til udlandet, i en lang år-række har været utilstrækkelig og underprioriteret.

Det gælder både før og efter 2015. Altså det år, hvor gælds-inddrivelsen brød sammen, og hvor det gamle inddrivelsessy-stem EFI blev lukket ned.

Her 10 år senere står vi trods alt et bedre sted – selvom vi ikke står et godt sted.

Nu vil jeg kort gennemgå de væsentligste initiativer og indsæt-ser, der er iværksat *nationalt* og *internationalt* de seneste år. Og som der fortsat arbejdes med.

Gældsstyrelsens udlandsplan

Det første, jeg vil nævne, er Gældsstyrelsens plan fra 2023.

I sommeren 2023 lancerede styrelsen en plan, der skal styrke mulighederne for at inddrive gæld i udlandet. Med planen blev området opprioriteret og tilført flere ressourcer svarende til 14 årsværk. Der er således knap 90 årsværk, der arbejder med udlandsopgaven i Gældsstyrelsen. Herudover består planen af en række initiativer i forhold til at styrke indsatsen med inddrivelsen i udlandet.

I planen er der fx fokus på at anvende de muligheder, som de eksisterende internationale aftaler giver Danmark i forhold til at få bistand og oplysninger.

En meget vigtig og helt særlig indsats handler om at styrke Gældsstyrelsens muligheder for at få fat i adresse- og kontaktoplysninger på skyldnere i udlandet. Det gør styrelsen ved at sende anmodninger til udenlandske myndigheder. Det sker også gennem samarbejde med andre myndigheder i Danmark. Og via de danske ambassader rundt om i verden.

På de indre linjer arbejdes der på at forbedre systemunderstøttelsen af området, som i dag er en manuel og ressourcetung opgave. Systemudviklingsbehovene er kortlagt og forventes færdigudviklet successivt til ibrugtagning fra ultimo 2025 frem mod 2027. Dette tiltag vil effektivisere arbejdet med bl.a. anvendelse af adresseoplysninger og udarbejdelse og fremsendelse af bistandsanmodninger.

Jeg synes, det er positivt, at antallet af anmodninger om bistand, som Danmark sender til udenlandske myndigheder, siden 2023 kun er gået én vej – nemlig op.

Der er således ved udgangen af 2024 sendt ca. 1.400 bistandsanmodninger til udlandet om hjælp til inddrivelse, og der er i alt ca. 2.000 aktive bistandsanmodninger. Det gælder også anmodninger om adresseoplysninger, hvor der er fremsendt ca. 4.700 anmodninger om oplysningsbistand til udenlandske myndigheder og ambassader.

Gældsstyrelsen har et særligt fokus på, at anmodningerne om bistand bliver målrettet to grupper af skyldnere: Nemlig dem, der har en stor samlet gæld til det offentlige. Og dem, der har en gæld til private underholdsbidrag, hvor staten ikke lægger pengene ud som forskud.

Sidstnævnte har den seneste tid været særligt i fokus. Det skyldes, at Gældsstyrelsen tilbage i efteråret 2024 fik kritik fra Folketingets Ombudsmand for ikke at løse opgaven med ej forskudsvist udlagte underholdsbidrag hos skyldnere i udlandet godt nok. Det er selvfølgelig en kritik, som jeg tager meget alvorligt.

Udvidet nordisk samarbejde

Det andet, jeg vil nævne, er et styrket nordisk samarbejde.

Skatteministeriet er i gang med at undersøge, om vi kan indgå en aftale med de øvrige nordiske lande om et udvidet samarbejde om inddrivelse af gæld. Samarbejdet skal blandt andet omfatte misligholdt SU-gæld.

Ikraftsættelse af Haagerkonventionen 2007 i Danmark

I relation til inddrivelse af danske underholdsbidrag i udlandet vil jeg fremhæve, at vi sammen med Social- og Boligministeriet er ved at se på mulige forbedringer. Det drejer sig bl.a. om ikraftsættelse af Haagerkonventionen om underholdspligt fra 2007, der vil styrke det internationale samarbejde om underholdspligt, herunder udvide samarbejdet til også at omfatte bl.a. USA.

Bilaterale aftaler

Bilaterale aftaler er også en vigtig vej.

Skatteministeriet har – ud over de nordiske lande – tidligere henvendt sig til Tyskland, Polen og Storbritannien, der er blandt de lande, hvor flest skyldnere har bopæl.

Formålet har været at indgå bilaterale aftaler om gensidig bistand ved inddrivelse af bl.a. SU-gæld.

Desværre har det ikke været muligt at indlede forhandlinger med disse lande.

Det betyder ikke, at vi giver op. Jeg har bedt mit embedsværk om at følge op på denne indsats med en opdateret vurdering af hvilke lande, det aktuelt kan være relevant at forhandle med. Og jeg er indstillet på at løfte sagen til ministerniveau med mine udenlandske kollegaer i de pågældende lande.

Nyt EU-redskab

Og så er der EU.

Regeringen mener, at det på langt sigt vil være oplagt med et fælles EU-redskab til at inddrive andre offentlige gældsposter end skattegæld. Som fx misligholdt SU-gæld.

Derfor har Skatteministeriet tidligere været i dialog med EU-Kommissionen om en sådan langsigtet løsning.

Men vi oplever, at der her og nu ikke er andre EU-lande, der oplever det samme presserende behov som Danmark.

En løsning på EU-niveau forudsætter, at både Kommissionen og de øvrige EU-lande er enige med Danmark i, at der skal findes en fælleseuropæisk løsning. Lige nu står Danmark lidt alene med den holdning.

Igen er regeringen ikke indstillet på at give op. Vi mener nemlig, at et fælles EU-redskab vil være én af de mest effektive

løsninger på vores udfordring med at inddrive gæld i andre lande.

Derfor har jeg bedt mit embedsværk om at undersøge mulighederne for en fornyet dialog om initiativet. Det kunne eksempelvis ske i forbindelse med, at Danmark har EU-formandskabet.

Afslutning

Som det fremgår af det, jeg har fortalt, så findes der ingen hurtige snuptagsløsninger, der fra den ene dag til den anden kan effektivisere Danmarks inddrivelse af gæld fra borgere i udlandet.

Det skyldes som tidligere nævnt, at Danmark ikke har samme myndigbeføjelser – som fx muligheden for at foretage lønindeholdelse – i udlandet. Vi er afhængige af samarbejdet med udenlandske myndigheder.

Men som jeg også har fortalt, er der en række initiativer i gang for at styrke netop dét samarbejde. Og jeg er som minister mere end indstillet på at afsøge alle muligheder både politisk, lovgivningsmæssigt og administrativt for at løfte området yderligere.

For som jeg sagde indledningsvist: Vi skal ikke acceptere, at langt over 200.000 skyldnere med en samlet gæld til fællesskabet på over 21 mia. kr. er stukket af til udlandet. Vi skal have så mange af de penge som muligt hjem til Danmark igen.

Tak for ordet.